

Nr 302.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättrad lönestatistik.

(Statsutskottets utlåtande nr 147.)

Till Konungen.

I propositionen nr 225 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 11 april 1947, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av chefen för finansdepartementet angivna förberedande åtgärder för förbättring av den officiella lönestatistiken.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att lönestatistiken bör utformas på sådant sätt, att den kan tjäna såsom informationsmaterial för den allmänna ekonomiska och sociala politiken och utnyttjas vid förhandlingar om löneavtal på arbetsmarknaden. En viss utvidgning och förbättring av den offentliga lönestatistiken är ur dessa synpunkter önskvärd. Emellertid skulle ett genomförande av de sakkunnigas förslag medföra ett icke oväsentligt merarbete för näringslivets företag i avseende på uppgiftslämnandet. Vidare skulle bearbetningen av uppgifterna medföra en avsevärt vidgad administrativ apparat. Departementschefen har uttalat, att man på grund härav vid nu rådande brist på arbetskraft synes böra iakttaga viss försiktighet vid utbyggnad av lönestatistiken. Avgörandet om dess framtida omfattning och organisation har emellertid uppskjutits i avbidan på ett närmare klarläggande av vissa problem. Dessa avse frågan om lönestatistikens samordnande med annan ekonomisk statistik liksom spörsmålet huruvida uppgiftsinsamlingen för lönestatistiken behöver omfatta samtliga arbetstagare eller kan begränsas till ett representativt urval.

Riksdagen vill understryka behovet av en begränsning av de sakkunnigas förslag. Statistiska centralbyrån har ansett, att en tillfredsställande lönestatistik är möjlig att åstadkomma med den representativa metoden, och därvid räknat med att uppgiftsinsamlingen kunde begränsas till högst 20 procent av samtliga arbetsgivare, eller i fråga om större företag avse högst var femte anställd. De synpunkter byrån anlagt på frågan förtjäna enligt riksdagens mening allvarligt övervägande vid ärendets fortsatta beredning. Likaså bör undersökas, i vad mån arbetsgivare, som bliva skyldiga lämna uppgifter till lönestatistiken, kunna befrias från viss uppgiftsskyldighet, som nu åligger dem. Riksdagen åsyftar närmast de för premieberäkningen inom olycksfallsförsäkringen erforderliga uppgifterna, vilka möjligen skulle kunna hämtas ur primärmaterialiet för lönestatistiken. Slutligen vill riksdagen i detta sammanhang framhålla, att även beträffande en begränsad utvidgning av den offentliga lönestatistiken försiktighet bör iakttagas under nu rådande förhållanden.

I propositionen har ställning tagits till frågorna om skyldighet för arbetsgivare att på anmodan lämna uppgifter om anställda personers arbetstids- och

löneförhållanden, beredande av möjlighet åt socialstyrelsen att i vissa fall verkställa lönestatistiska undersökningar beträffande särskilda företag samt åstadkommande av en enhetlig yrkesnomenklatur. Vad härutinnan anförts har ej föranlett erinran från riksdagens sida.

Till den i förevarande proposition jämväl berörda frågan om möjlighet för socialstyrelsen att i vissa fall utlämna lönestatistik beträffande särskilt företag kommer riksdagen att taga ställning i samband med behandlingen av den särskilda propositionen i ämnet (nr 260) med förslag till lag angående ändring i lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar m. m.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 11 april 1947 angivna förberedande åtgärderna för förbättring av den officiella lönestatistiken.

Stockholm den 10 juni 1947.

Med undersätlig vörndnad.

Nr 303.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande bestämmelser angående värnpliktslån.

(Statsutskottets utlåtande nr 153.)

Till Konungen.

I propositionen nr 143 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 februari 1947, framlagt förslag angående vissa ändringar i gällande bestämmelser angående värnpliktslån.

Riksdagen har ansett sig kunna godtaga de av departementschefen förordade ändringarna i de för beredskapsförhållanden gällande författningarna om värnpliktslån, innebärande i huvudsak att värnpliktslånenämndernas verksamhet skulle upphöra och övertagas av försvarets socialbyrå med utgången av innevarande budgetår samt att amorteringstiden enligt 1940 års värnpliktslåneförordning skulle utsträckas med högst fem år. I likhet med departementschefen anser riksdagen skäl icke föreligga till ändring i de bestämmelser om tid för ingivande av ansökan om värnpliktslån, som gälla enligt nämnda förordning och 1945 års kungörelse angående värnpliktslån till viss långtidsinkallad personal. Såsom i ärendet föreslagits må det emellertid ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser i detta hänseende, som kunna finnas erforderliga i samband med beredskapens avveckling. Riksdagen har vidare beslutat bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande berörda förordning vidtaga de ytterligare ändringar i föreskrifter av ekonomisk-administrativ art, som vid tillämpningen av gällande bestämmelser kunna befinnas erforderliga.